

Днес, 1 декември 2019 г., от 17 ч. по БНТ 1 ще бъде излъчен филмът **„Никодим Янушев. Бягство от комунизма”**, четвърти от документалната поредица „Отворени досиета” 3, посветена на жертвите на комунистическия режим.

Документалната лента ще ви срещне с Никодим Янушев, син на търговец от най-голямото село в България преди 9 септември 1944 г. – Угърчин, Ловешко, преуспял благодарение на своето трудолюбие и находчивост.

В спомените на невръстния Нико, както приятелите наричат Никодим, са се запечатали кошмарните спомени как баща му е изпратен в концлагера „Белене” само заради две реплики:

„Че цените се повишават, а заплатите понижават. И другото: за козата, дето я водеше на сборния пункт на чердата всяка сутрин. Ресал я с гребен, а селяните го закачали, че много се грижил за тази коза. А той рекъл, че се грижи за козата, както Георги Димитров за своя народ.”

„Комунягите не обичаха предприемчивите и можещите хора. Голяма трагедия бе за тези хора, които от тъмно до тъмно са работили”, споделя Нико във филма.

За първи път в поредицата героят показва каква е съдбата на по-заможните хора в българското село след идването на власт на комунистическата партия.

Никодим разказва и за убийствените наряди, които са били наложени от комунистическия режим на българските селскостопански производители.

„Дори искаха наряд от ялова крава. Ялова крава значи крава без теле, тя не произвежда мляко. И селяните бяха принудени да взимат автобуса да ходят до Ловеч да купуват масло на калъпи и го предаваха вместо мляко”, връща се назад в спомените си Нико.

Репресията срещу баща му се прехвърля и върху самия него. В училище демонстративно отказват да му вържат чавдарска връзка, защото е бил син на „враг народен”.

Баща му умира след няколко години в лагерите и Нико осиротява (майка му си отива много млада). Той търси спасение при лелите си, първо в Галата, Варненско, а след това в София, където е осиновен от една от тях.

Следва висше образование във Висшия инженерно-строителен институт и работи в проектантската организация „Хранпроект”.

„Животът тогава беше много сив, а като се събирахме приятели се страхувахме да не кажем някоя лоша дума срещу правителството, защото после ни привикваха в милицията да ни разпитват”, споделя в документалната лента Нико.

„Това беше полицейска държава, не можеше да се живее и пътува свободно, но младите хора няма как да го разберат, просто това е неописуемо. Само тези бяха доволни – доносниците и верните на партията”, допълва още той.

Написано от Христо Христов
Неделя, 01 Декември 2019 09:57

Задушен от ограниченията, наложени от комунистическия режим Нико избира свободата и бяга през 1970 г. на Запад през Югославия. Става успешен инженер в САЩ, където работи до пенсионирането си. Завръща се след краха на комунистическия режим, за да подпомага своите роднини. „Колко му трябва на човек да се прехранва и да живее нормално”, заключава той.

Филмът за него завършва на фона на песента на Васко Кръпката „Старият компас”, посветена специално на Нико.

Сценарист на филма е журналистът Христо Христов, режисьор – Павел Веснаков, оператор Мартин Балкански, а продуцент на поредицата – Катя Атанасова.

Третият сезон на „Отворени досиета” стартира на 10 ноември 2019 г. с нови 6 документални филма, в които се представят различни лица от жертвите на тоталитарното управление на БКП.